

Spis treści

Pracownia współmyślenia – <i>Maria Kwiatkowska-Ratajczak</i>	15
--	----

TOM 1
**NARRACJE TOŻSAMOŚCIOWE
W EDUKACJI POLONISTYCZNEJ**

I. EDUKACJA HUMANISTYCZNA –
DAWNE PROBLEMY I NOWE WYZWANIA

Barbara Myrdzik O potrzebie kształtowania autonomii poznawczej i egzystencjalnej na lekcjach nie tylko języka polskiego	23
Zenon Uryga Na cmentarzysku polonistycznych podręczników – kilka myśli	39
Agnieszka Rypel Moja Polska? – dyskursy tożsamościowe w edukacji polonistycznej	55
Bernadeta Niesporek-Szamburska Niewiedza obywatelska uczniów – nowy problem polonisty?	75
Zofia Budrewicz, Maria Sienko Polska i polskość na lekcjach polskiego. O potrzebie wychowania obywatelskiego ...	91
Monika Szczot PATRIA. POLIS. KOSMOS. O udziale tradycji klasycznej w budowaniu tożsamości POLAKA, EUROPEJCZYKA, OBYWATELA ŚWIATA	107
Agnieszka Czyżak „Być z przestrzeni” – uczyć o świecie	119
Anita Jarzyna O czym myślę, kiedy myślę o zwierzętach w edukacji polonistycznej? Siedem odpo- wiedzi	135

II. EDUKACYJNE NARRACJE O POLSKOŚCI

Jerzy Kaniewski	
Polskość jako zadanie i jako wyzwanie w edukacji szkolnej	153
Danuta Łazarska	
Czytanie Polski na lekcjach literatury. O potrzebie otwierania uczniów na wielo- aspektowe wyobrażenia o Polsce i polskości	171
Piotr Kołodziej	
Gombrowicz wyklęty albo o wychowaniu patriotycznym na lekcjach POLSKI(ego)	185
Izabela Funk	
Dekonstrukcja i konstrukcja obrazu Polski i Polaka: Witold Gombrowicz wobec wyzwań edukacji polonistycznej	209
Joanna Hobot-Marcinek	
Okręt Rzeczypospolitej między <i>etnosem</i> , <i>etosem</i> a <i>eidosem</i> w edukacji polonistycz- nej	221
Małgorzata Latoch-Zielińska	
Polska i polskość w tekstach kultury popularnej (na przykładzie wybranych piose- nek)	235
Anna Domagała-Trzebuchowska	
Wizualizacja i fabularyzacja historii Polski w komiksie na przykładzie serii komik- sowej <i>Tytus, Romek i A'Tomek</i>	253

III. PATRIOTYZM A POLONOCENTRYZM?

Janusz Waligóra	
„Latarnik polski” – studium przypadku	271
Iwona Morawska	
Edukacja patriotyczna w świetle wypowiedzi i projektów przyszłych nauczycieli języka polskiego	293
Małgorzata Gajak-Toczek	
Jaki patriotyzm? – kilka lekcji na XXI wiek	307
Agnieszka Kania	
Wspomnienia z czasów II wojny w odbiorze młodzieży. Echa głosów – rozmowa w milczeniu – kartka z dziennika	323
Dorota Karkut	
Jak przybliżyć bohatera? Propozycja lektury <i>Pamiętnika matki</i> Zdzisławy Bytnar na lekcjach języka polskiego	339
Maria Szoska	
Bliski czy odległy? Popkulturowa komitywa z Mickiewiczem	357

Anna Podemska-Kaluża	
II wojna światowa w komiksie. Jak kształtować dyskurs o „trudnej przeszłości” za pomocą tekstu kultury popularnej?	369
Elżbieta Lubczyńska-Jeziorna	
Mała ojczyzna i definiowanie patriotyzmu na lekcjach polskiego w perspektywie pozytywistycznych reminiscencji	385

IV. WSPÓŁCZESNE LEKCJE POLSKI(EGO) – MIĘDZY EDUKACJĄ A FORMACJĄ

Witold Bobiński	
Nie „ego”, lecz „eko” – język polski jako lekcje podmiotowości	401
Marek Pieniążek	
Performatywne świadectwo dla języka polskiego	413
Elżbieta Błachowicz	
Między słowem a milczeniem. O przywracaniu sensu w dialogu z młodzieżą we współczesnej szkole	431
Katarzyna Maria Pławecka	
„Kapitały” lokalności w świecie globalnym albo pomnik przeszłości – [...] <i>Historie ze Śpisa</i> na lekcjach języka polskiego	449
Zofia Zasacka	
Spontaniczny kanon lekturowy na lekcji języka polskiego?	465
Agnieszka Handzel	
Empatia. Język serca w szkole?	485

V. W WIELOKULTUROWYM ŚWIECIE (PROBLEMY I WYZWANIA)

Anna Janus-Sitarz	
Kali czy Nabu? Jaka literatura i jaki nauczyciel będą uczyć rozumienia drugiego człowieka?	501
Dorota Michułka, Łukasz Gregorowicz	
Ja – Inny. Aspekty wielokulturowości we współczesnej literaturze dla dzieci i młodzieży jako polemika ze „strefą ciszy” (teoria czytania empatycznego i praktyka odbioru)	511
Małgorzata Antuszewicz	
„Dobry” chrześcijanin i „zły” muzułmanin. Fragmenty <i>Pana Wołodyjowskiego</i> z perspektywy postkolonialnej	531
Ewa Nowak	
Poszerzanie przestrzeni, czyli fotoreportaż Adama Pańczuka <i>Karczeby</i> na lekcjach POLSKI(ego)	545

Małgorzata Kulik, Klaudia Mucha-Iwaniczko	
Pamięć jest naszym domem. Miejsce historii Żydów w edukacji humanistycznej – projekt dydaktyczny	555
Michał Kózka	
<i>Do przyjaciół Moskali</i> – polsko-rosyjski dialog językowo-kulturowy. Diagnozy – Strategie – Próby realizacji	569
Irena Masojć, Henryka Sokołowska	
Lekcje Polski i polskiego w innym otoczeniu kulturowym. Specyfika kształcenia polonistycznego na Litwie	583
Alicja Goczyła Ferreira	
„Kultura jest przodków, a lekcje są z Polski” – o przekonaniach językowych potomków polskich imigrantów w Brazylii uczących się języka polskiego	599
Indeks osobowy	617

TOM 2 PRAKTYKI EDUKACYJNE

I. SZKOŁA INTERPRETACJI

Joanna Roszak	
Poezja s-pokoju (w dydaktyce języka polskiego w szkole podstawowej)	15
Anna Pilch	
Czy poeci XXI wieku są uwrażliwieni na sztukę?	33
Ewa Jaskółowa	
Od <i>Karmazynowego poematu</i> Jana Lechonia do <i>Wolności tragicznej</i> Kazimierza Wierzyńskiego. Uczeń wobec poezji Skamandra	49
Krzysztof Biedrzycki	
Doznawanie polskości w wierszach Marcina Świetlickiego i Wojciecha Wencła	61
Małgorzata Wójcik-Dudek	
O (dez)orientacji. Szkolna lektura <i>Miejsca</i> Andrzeja Stasiuka oraz <i>Profesora Andrews</i> w Warszawie Olgi Tokarczuk	75
Ewa Żukowska-Ciecierska	
Dwie lekcje Tadeusza Nowakowskiego o polskości i emigracji	89
Jan Zdunik	
Męskość, wojna, patriotyzm. I wojna światowa w dydaktyce polonistycznej w kontekście studiów nad męskością	105
Maria Stachoń	
O kształtowaniu tożsamości narodowej i czytaniu staropolskiej poezji religijnej	117

II. OBSZARY EDUKACYJNEGO TABU I POLSKICH LĘKÓW

Hanna Gosk	
O czym w edukacji polonistycznej się nie mówi. „Narracje bezpieczeństwa” i ich podatni słuchacze	133
Grażyna B. Tomaszewska	
Że nienawiść jest... Ojczyzna i obczyzna w kręgu wzajemnych podejrzeń: Stefan Chwin, <i>Srebrzysko</i> , Hieronim Bosch, <i>Niesienie krzyża</i>	149
Sławomir Jacek Żurek	
Nauczanie o Zagładzie w Polsce i Izraelu. Komparatystyka pamięci. O potrzebie badań empirycznych	165
Maciej Wróblewski	
Doświadczenie przemocy w literackich i nieliterackich światach dziecięcych. Perspektywa edukacyjna	175
Agata Patalas	
Polski: lekcja rasizmu czy o rasizmie?	187
Paulina Gajosowa	
Czy literatura była kobietą?	203
Paulina Osak	
(Nie)widzialna historia, czyli o czym się nie mówi w lekturach szkolnych. <i>Teatr Niewidzialnych Dzieci</i> Marcina Szczygielskiego	215
Krystian Maciej Tomala	
Koniec czy początek gry? Tematyka homoseksualna w powieściach dla młodzieży i na lekcjach języka polskiego	229

III. NOWA (?) KOMUNIKACJA, NOWE (?) MOŻLIWOŚCI

Jolanta Nocoń	
Język(i) i komunikowanie się w zglobalizowanym świecie – o ekologii języka w edukacji polonistycznej XXI wieku	251
Anna Tabisz	
Czy lekcje języka polskiego uczą myślenia? O pytaniach zadawanych przez studentów podczas praktyk	265
Marta Szymańska, Małgorzata Pamuła-Behrens	
Metoda JES-PL jako wsparcie w rozwijaniu języka edukacji szkolnej uczniów z doświadczeniem migracji	279
Paweł Sporek	
Swobodne wypowiedzi w dydaktyce literatury i języka polskiego. Obszar dydaktyczny zapomniany, zaniedbany, niewykorzystany?	295

Magdalena Swat-Pawlicka	
Retoryka w szkole w kontekście wyzwań społeczeństwa obywatelskiego	313
Sebastian Borowicz	
Projekt <i>paideia 2.0</i> . Kształcenie humanistyczne w społeczeństwie <i>technoscience</i>	325
Rafał Kochanowicz	
Cyfrowe opowieści multimodalne w perspektywie polonistycznej	337
Marianna Szumal, Marek Stróżyk	
eTwinning inspiracją dla edukacji polonistycznej w zakresie kształtowania tożsamości narodowej i regionalnej	349
Magdalena Marzec-Jóźwicka	
Wykorzystanie wiedzy neurodydaktycznej w pracy nad <i>Pieśnią XIV</i> Jana Kochanowskiego. Propozycja metodyczna	363
Elżbieta Kruszyńska	
Picture book w szkolnej edukacji polonistycznej	381
 IV. JAK I PO CO UCZYĆ, CZYLI O WSPÓŁCZESNYCH DYLEMATACH METODYCZNYCH 	
Kinga Białek	
Świadomość i refleksyjność. Czytanie proceduralne jako odpowiedź na wyzwania ery informacji	395
Zofia Pomirska	
Gdy przyszłość staje się teraźniejszością – wokół <i>Wizji szkoły przyszłości</i> Czesława Kupisiewicza	407
Agnieszka Piela	
O kształceniu historycznojęzykowym w szkole podstawowej słów kilka	419
Violetta Wejs-Milewska	
Polonistyka i polityka. W stronę strategii długofalowych	429
Kordian Bakula	
Jaka jesteś dydaktyko języka polskiego? Rzut oka na stan dyscypliny	441
Tomasz Chachulski	
Olimpiada Literatury i Języka Polskiego wobec przemian procesu kształcenia w szkolnictwie podstawowym i średnim	459
Beata Udzik	
Praktyki lekcyjne a praktyki egzaminacyjne – miejsca wspólne i rozdroża	475
Mirosław Grzegórzek	
Ewaluacja uczniowskiej kompetencji tekstotwórczej w raportach CKE (na przykładzie charakterystyki postaci) a egzamin ósmoklasisty	497

Małgorzata Pachowicz	
Nauczyciel polonista i standardy kształcenia nauczycieli w XXI wieku	517
Iwona Kołodziejek	
Empatyczny dialog ze studentem. O roli tutorialu w kształceniu przyszłych nauczycieli	529
Anna Wileczek	
„Polski” dla niepolonistów. Refleksje o językowej dydaktyce na niepolonistyce	537
Indeks osobowy	549